הלכה כדברי טוען להחמיר . מספק פוסק כמר למחמיר וכמר למחמיר כדפריש' בפרק בטח טוחים (לעיל דף ט.) :

איזהו מהר (לעיל ט'). קשה לר"ח דבפרק המוכר את הספינה (ב"מ דף פח.) מ"ר יגאי אין הטבול חייב במעשר עד שירמה פני הבירה ומפרש המלכת מהר קודם למעשר ומתקשיא לפי' בונין לקיים פני הבירה : **בת** עשרים כו' יבילו כחיה . פירוש קרובי החמה ולי נראין דבית היינו בעלמה ולי נראין דבית קלי מבעל חיה שזו היא לילודים והוו קרובי טעות לפי רוחה לחמותה :

דברי ב"ה . אומר דבפ' הערל (יבמות דף פ.) מיתמר מכל מלא מכן י"ב שנה עד י"ח שנה וגולדו בו סימני סרים למחר שניך דברי ב"ה דתמר כ' שנה ונקט דבריך ב"ש ולפי לר' אליעזר הוכר לדברי ב"ה ואפשר לייר בזכר ול"ל דהכא נקט כדברי שהוכר בכמוך עד י"ח :

עד רוב שנותיו . ומכאן ואילך נדול הוא ואי ומי סרים : **זימנין** דלמח מממח כו'. יש סרימים דנרסי זימנין דנמרן :

בולן מעת לעת . בפרק שני דוזכחים(דף סה:)לתר דשעות פוסלות בקדשים וכן בנתי ערי מומה. כדמשמע (פ"ב דוזכחים) ולא דמי לחתיכי כדתתריק דלא בעינן בהן מעת לעת לשעות כדפריש לעיל (דף מד:) נבי ר' יוסי לוכא ביניהו : (ועי' תוספות ערכין נח. ד"ה מיום) :

וכשניטים

הלכה כדברי טוען להחמיר ואפילו מד סיכו טוש ולאו מלחא היא לדחיטו לא הביאה לחד מהן נדולה היא ואינה ממהמת ואולמת שכרי כל הסימנים הללו שכרי הסימנים הללו בבבורות נלמדו ומימי נעורים היא נדולה למיאון ולחליצה שכרי הביאה שמי שעורות ל"ת הלכה כדברי טוען להחמיר הביאה לחד מן הסימנים הללו ואינה טוענת עד שיביאו שתי שערות הכף וכן היה רבי שמעון *(בן יוחי) אומר שלשה סימנין נתנו חכמים באשה מלמטה וכנגדן מלמעלה: **פנה** מלמעלה בידוע שלא הביאה שתי שערות **בוחל** מלמעלה בידוע שהביאה שתי שערות **צמל** מלמעלה בידוע שנתמעך הכף מאי "כף" אמר רב הונא "מקום תפוח יש למעלה מאותו מקום כיון שמנדלת מתמעך והולך שאלו את רבי הלכה כדברי מי? שלח להו "כדברי טוען *להחמיר, רב פפא ורב חיננא בריה דרב איקא חד *מתני אהא וחד מתני 'אחצר צוריה דתנן *'איזוהי חצר *צוריות שחדיבת במעשר *'ר"ש אומר חצר הצוריות שהבלים נשכרים בתוכה *'אבי חצר הצוריות אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שכן בצור מישבין שומר על פתח החצר *'ר"ע אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פמורה ר' נחמיה אומר כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה חיבת רבי יוסי אומר כל שנבנסים לה ואין אומרים לו "מה אתה מבקש *פמורה ר' יהודה אומר שתי חצרות זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פמורה שאלו את רב הלכה כדברי מי אמר להו "הלכה כדברי בולן *להחמיר : **מתני'** *"בת עשרים שנה שלא הביאה שתי שערות תביא ראיה שהיא בת עשרים שנה "היא איילונית לא רולצת ולא מחיבמת *בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות יביאו ראיה שהוא בן עשרים שנה *והוא סרים לא חולץ ולא מיבם אלו דברי בית הלל בית שמאי אומרים זה וזה *בן שמונה עשרה' אליעזר אומר הנבר כדברי בית הלל והעקבה כדברי בית שמאי שהאשה ממהרת לבא לפני האיש : **נמ'** ורמינהי *אחד לי בן חשע שנים ויום אחד ואחד לי בן עשרים שלא הביא שתי שערות *אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב "והוא שנולדו בו סימני סרים אמר רבא דיקא נמי דקתני "והוא סרים ש"מ,וכי לא נולדו לו סימני סרים עד כמה *'תני ר' חייא *עד רוב שנותיו כי אתו לקמיה דרבי "חייא-א' בריש "אמר להו אבריה ,אי בריא אמר להו אבחשוה דהני סימנים זימנין דאתו מחמת בחישותא ואזלי מחמת בריאותא *אמר רב הלכתא בבולי פרקא מעת לעת ועולא אמר "דתנן *'תנן,ודלא תנן לא תנן,בשלמא לעולא היינו דקתני הכא "יום אחד "והכא לא קתני,אלא לרב ליתני ועוד תני *רבי יוסי בן כיפר אומר משום רבי אליעזר *'שנת עשרים שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת עשרה עשרה שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא כשנת שמנה עשרה לכל דבריה בשלמא דרבי ודרבי יוסי בן כיפר לא קשיא הא כבית שמאי הא כבית הילל אלא לרב קשיא? תנאי היא דתניא *'שנה האמורה בקדשים ,שנה האמורה בבתי ערי חומה , שתי שנים שבשדה אחוזה ,שש שנים שבעבד עברי ,וכן שבבן ושבבת בולן מעת לעת שנה האמורה בקדשים מנא לן *אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא °כבש בן שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם שנת האמורת בבתי ערי חומה מנלן אמר קרא °עד תום שנת ממכרו ממכרו שלו ולא °קצין הוא וכעין תמותו : **אמר רב** שמואל . מתני' כגון שטעלו בו סימני סרים המטרשים בהטרל כל שהן בשרו מוליך הבל כהוות רוחן ומעבר נקרו וכשרו מחליק : **כי אתו** לקמיה דר' חייא . בן עשרים שנה שלח כביח : **נכולי פרקא מעת לעת** . חשבינן לה שנה ולח בחר מנין טולם אילא יום אחד של שנת עשרים חשוב שנה דלמ"ד בן עשרים שנה ויום אחד כמאן דתמר יום אחד דמי ולריך להשלים לה כולה : **דתנן מנן** . היכח דתנן "יום אחד" כגון בת שלש שנים ויום אחד וכולהי דתמתי בר מסיפא דקתני בת עשרים שלח הביאה שתי שערות **והחסר** לה כעיקן עשרים שלמים **שלח** מתנכסים יום אחד בשנת עשרים : **בשלמא דרבי ודר' יוסי בן כיפר** לא קשיין . לתנדי למהי מתני' משכחת דמר בר"ש ודמר בר"ה דמתני' *איזוהי חצר מיום ליום ולא מחריעו למנין עולם שתכלה שנתו ערב ר"ה : **שבבן ושבבת** . קסבר היינו בן עשרים שנה וכח עשרים שנה דמתני' למלמ מעת לעת בעיקן לגיבה דהתי מצח והבך לעיל סברי לה כשולח : **שתי שנים שבשדה אחוזה** . המוכר שדה אחוזה לחבירו לימ מוכך לגולמה בפחות משתי שנים שיתכלה נוקח שתי שנים כדכתיב (ויקרא כה) "ונמכפר שני תבואות ימכר לך"ומכאן ואילך אם בח לגאול גואל ומחשב לו פירות של שתי שנים לפי חשבון הדמים שהכיס לו לפי שנים הבאים עד היובל שהלוקח שדה מחבירו יודע שיחזירנו לו ביובל ואם היו עד היובל עשר שנים ומכרה לו בעשרה ליקרין נמלח קונה פירות של כל שנה ושנה ליקרין לפי שכך הוא שוה בכל שנה ושנה ואם בח לגאול בשנה ראשונה נוטל תשעה חלקים מדמים ששילם ומחזיר לו עשרה ליקרין ואם בח לגאול בשנה שניה נוטל שמונה חלקים מדמים ששילם ומחזיר לו עשרה ליקרין וכן בכולן עד שנה עשירית שאין לו בה כלום שכבר נטלה דמיה בשנים הראשונות :

[קה א ב מיי' פ"ב מהל' אישות הל"ו ח [ונכו מלמה סה]:]

[קפ ג מיי' פ"ד מהל' מעשר הל"ח וה"ו :]

[קי ד מיי' פ"ב מהל' אישות הל"ה סמג עשין לא טוש"ע אה"ע סי' קכה סעי' יב [ונכו מלמה סה] :]

[קיא ה מיי' שם הל"ח ועי' נהמות ונמ"ח ונל"ח ונכו סמג שם טוש"ע שם סי' קכה סעי' ו :]

[קיב ו מיי' שם שם ועי' נהלין ושמג שם טוש"ע שם סי' קכה סעי' יג [ונכו מלמה שם] :]

[קיג ז מיי' שם שם טוש"ע שם סעי' יב :]

[המעיין יילמ דמשוח טוח מלא עוריה ונס נמנכי (יומא)]

[קיד ח מי' נמיי' פ"ב מהל' אישות הל' כח:]

[ני' הריטב"ח והרא"ש לכתמי' ר' יוחנן ומכי חתני סלכה כדברי טוען להחמיר]

[ני' כמ' נמנת דשכיכן דף נח.]

[ני' ריטב"ח ותוס' ר' יהושע: אחר חצר הצוריות וכו']

[ני' יומן ומכי חתני כל' כדברי טוען להחמיר]

[מבמרות פ"ב מ"ה]

[נמשנה מיהת ר' יהושע: אחר חצר הצוריות וכו']

[עי' תוס' יבמות ב. ד"ה ר' יהושע]

[יבמות ס. ודף נ.]

[ע' תוס' יבמות ב. ד"ה ר' יהושע]

[יבמות ס. ודף נ.]

[נ"ל נמי נמנת דשכיכן דף נח.]

[ני' הריטב"ח והרא"ש לכתמי' ר' יוחנן ומכי חתני סלכה כדברי טוען להחמיר]

[יבמות ס. ודף נ.]

[יבמות נ:]

[יבמות ס. ד"ה קסס:]

[ע' תוס' יבמות ס: ד"ה עד שיכא]

[ניבמות שם ליתא לקמיה דרבא]

[ערכין יח:]

[מבמרות פ"ד מ"ה]

[ערכין יח: כל כמנין]

[נכמרות כה:]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה כדברי טוען וכו' מיבם לאחיו וכו' ואם תמרין לו מה תהא וכו' ל"ל מי שלמה :

מסורת השי"ס

תוספי הרא"ש

הלכה כדברי כולם להחמיר . מספק כתמרי דמר וכתמרי דמר כדפרישית בפרק בנות כותים : איזהו חצר צוריות . הקשה ר"ת מתני' מר' יוחנן אמר בפ' השוכר את הפועלים אין הפועל מפחיית בשעור יד שיראה פני הבית . ותירץ דהצד קבועה מדרבנן אבל מדאוריימא עד שיראה שתי שערות **בת עשרים** שנה כו' יביאו ראיה ע"י קרובי האשה ואי נרסינן יביא ראיה ע"י הבעל אם רוצה לישא אמה או אחותה יביא שוטה היא אילונית ותו קדושית קידושי טעות : שנה האמורה בקדשים' . בפ"ב דוזבחים איכא למ"ד שעות פוסלות בקדשים דדריש שנה חמים זכר בן שנה יהיה שיהיו כל השיתיו חם וכן שנה תמיך מי איכא מידי דבשעת שחימה בן שנה בקבלה והלכה בן שתי שנים . אמר רבא זאת אומרת ששעות פוסלות בקדשי' השתא מעת לעת של קדשים אינו שוה לאחרים דלא בעינן בהו מעת לעת בשעות כדמ"ל לעיל נבי ר' יוסי איכא ביניידו ושנה נמי דבתי ערי חומה משמע נמי בפ' בתרא דזבחים דבעי' מעת לעת. והקשה ר"ם מאי איצטריך האי קרא נבי קדשים מהאיא קרא דדריש נובחים בן שנה יהיה דשעות פוסלות יש"ו דלשעה שנין לשנין לסנין עולם לא משכחת לה דבשלימה היה בן שנה ובוריקה היה בן שתים שאם שוחפי לבין השמשות ושרקו בלילה ת"ש משם שבת לילה . ואם ורקו למחר ת"ש משם לן . ותירץ דאיצטריך הואיל דאי מהאי קרא לאשמעינן דבשל משם עבודה אבל אם עלה יורד כראמרינן בפ' בהרא דזבחים נבי בני יונה שעבר ואמן שאם עלו יורדו : וה"ר אשר כיון דבשעת שחיטה היה בן שנה ורקו לא יורד קשיל קרא כיון דבשעה שחיטה הקבלה היה יותר מבן שנה אם עלה יורד . ונ"ל דאי לא דריש"ן מהאי דבחר דשנה דיריה אולין לא דוה דריש"ן מיהיה דשעות פוסלות וכן נבי בתי ערי חומה אילא הני קראי : שלמנו שלו ולא שנה של סנין עולם . ותימה לי מדאמר־ה תורה להקריב בראש השנה לחטאד אלמא בחר שנתו אולין דאי לשנת סנין עולם הל"ל בן שתי שנים שכבר נולד ו' יסים למני ראש השנה דאם לא כן הל"ל מחובר זמן . ר"ל דאשי' אולין בחר שנות עולם לא סניק ליה שנה ט) אלא משעת הרצאה ואם נולד ו' יסים למני ראש השנה מחלת שנתו בראש השנה :

ט) ובדפוסים נרש"י [דף ו ע"ב] ע"ש .